

Leo Trotskij

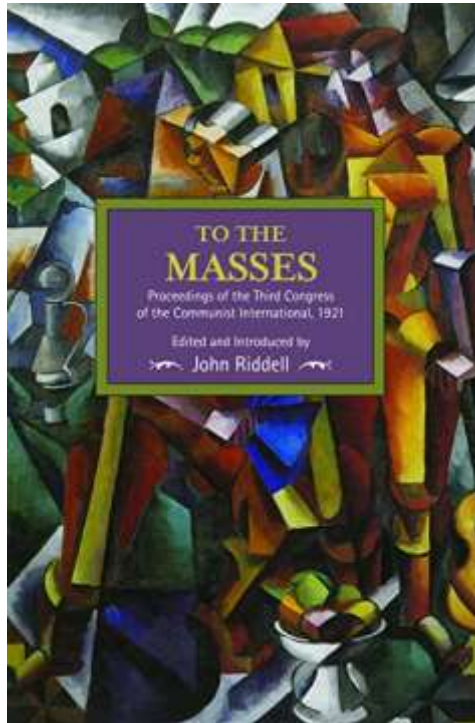
Tal till Kommunistiska internationalens exekutivkommitté om den franska frågan

16 juni 1921

Detta tal höll Trotskij inför Kominterns exekutivkommitté (EKKI) under förberedelserna för Kommunistiska internationalens tredje kongress som öppnade 22 juni. Trotskij diskuterar det franska kommunistpartiets problem och de olika riktningar, såväl opportunistiska (Cachin m fl) som vänsteristiska (Laporte m fl), som fanns i detta parti.

Trotskijs kritik mot Laporte föranledde bl a kritik från ungraren Béla Kun (som tillhörde en (ultra)vänsteristisk falang i Komintern). Trotskij fick senare under EKKI-mötet kraftfullt stöd från Lenin, se hans [Tal till EKKI om vänsterismen](#) (17 juni).

Inga av inläggen det aktuella EKKI-mötet har publicerats tidigare (t ex finns inte Lenins inlägg med i hans Samlade skrifter). Det kompletta EKKI-protokollet finns nu i engelsk översättning i John Riddell (ed) *To the Masses: Proceeding of the Third Congress of the Communist International, 1921*, Haymarket Books 2016, s 1108-1132. Trotskij-talet finns på s 1114-1125. Översättning från engelska, Göran Källqvist.

Marxistarkivet Red

Trotsky:¹ Jag bad om ordet för att kommentera det franska kommunistpartiets politik. Men efter att ha hört de mycket värtaliga talen från vår unge vän Laporte och kamraterna från Luxemburg [Reiland] och Ungern,² måste jag börja med att besvara dem.

Vad berättade kamrat Laporte för oss på ett så livfullt sätt? Han sa att vi upplevde ett avgörande ögonblick när årsklass 1921 kallades in, där partiet fullständigt underlät att genomföra sin revolutionära plikt. Enligt hans uppfattning borde partiet ha krävt att årsklassen 1921 skulle ha vägra att åtlyda mobiliseringsordern. Nå, kamrat Laporte, vad betyder det att årsklass 1921 skulle vägra –

Inpass: Det var årsklass 1919.

Trotsky: Jag inser inte hur det kan göra någon skillnad, ty i båda fallen rör det omkring 150.000 – 200.000 man. Nå, du uppmanar dem att tacka nej till inkallelseordern till armén. Efter vad jag förstår är en inkallelseorder en ganska allvarlig fråga. Först får man en skriftlig order, och sedan kommer polisen, konstapeln, till ens dörr. Och om partiet säger till en ung arbetare, ”Du ska inte anmäla dig till tjänstgöring”, så ska partiet också säga, ”När konstapeln kommer till dörren ska du göra det eller det”. Med andra ord, ”Du ska utrusta dig med en klubba, en sten eller en revolver och använda våld för att förhindra att ordern genomförs.” Annars kan partiet säga: ”Vårt motstånd kommer bara att vara symboliskt. När konstapeln kommer och lägger sin hand på din axel ska du följa med honom.” Nu har kamrat Laporte inte sagt vilken politik han rekommenderar till partiet.

Laporte: Förutsatt att partiet stöder kravet.

Trotsky: Nå, innebär detta kort sagt att genomföra en revolution mot den kapitalistiska staten under inkallelsen? Med hjälp av studier och erfarenheter, kamrat Laporte, har jag lärt mig att göra revolution är en uppgift för arbetarklassen, inte årsklass 1919. Så förhåller det sig. Du säger att partiet skulle ha sagt till årsklass 1919 när mobiliseringen påbjöds: ”Eftersom arbetarklassen inte har gjort revolutionen ännu, är det upp till er, min lilla årsklass 1919, att göra den här revolutionen.” Ja, kamrat Laporte. Men du säger att det inte fanns förutsättningar för någon revolution – inte bara för årsklassens revolution utan också arbetarklassens revolution. Så det gick inte att göra revolution.

Du har haft tre tillfällen att göra revolution, eftersom tre årsklasser gör militärtjänst. Men regeringen vill kalla in den fjärde årsklassen. Du säger att vi har tvingats stå ut med att ha dessa tre årsklasser i det militära, men nu när den fjärde årsklassen står på spel, tja då, nu kommer vi att göra revolution. Inte alls, inte alls, kamrat Laporte. Inte alls. Jag förstår dina känslor fullständigt, jag förstår dem mycket väl. Men det räcker inte att ha starka revolutionära känslor. Det krävs ett klarsynt revolutionärt tänkande. När det saknas kan man försöka göra revolution men kommer aldrig att segra. Och det vi vill uppnå just nu i Frankrike är inte bara revolutionära rörelser, även om de är nödvändiga, utan en seger över den franska borgarklassen.

Nåväl, du sa att när Frankrikes president utfärdade påbudet om mobilisering, så hade tiden

¹ Ur Ryska statens samhällspolitiska historiska arkiv (RGASPI), 495/1/37-8. Arkiven innehåller en text på franska, som verkar vara en direkt utskrift av Trotskij's tal, plus en helt annan tysk text, och en rysk översättning av den tyska. Det är sannolikt att Trotskij höll talet två gånger, en gång på franska och en på tyska. I den tyska texten försökte han besvara åsikter som ungerska och tyska delegater hade. Denna översättning baseras på den franska texten.

² Den ungerska delegaten är János Lékai. Lékais anmärkningar till plenarmötet återfinns i RGASPI, 495/1/37, s 46 – 51.

kommit att säga till arbetarna att göra revolution. Det är upp till dig att visa för oss, att visa oss att ögonblicket för en social revolution i Frankrike hade kommit när den franska presidenten skrev under påbudet att mobilisera årsklass 1919 – ett ögonblick som avgörs av hela den ekonomiska och politiska situationen, av stämningarna inom arbetarklassen, av partiets duglighet och organisatoriska tillstånd. Du säger att du inte är intresserad av detta. Det enda viktiga faktum är mobiliseringskungörelsen.

Inte alls, inte alls. Revolutionen utförs inte på det sättet. Det får mig att undra vad som skulle ha hänt om partiet faktiskt hade agerat utifrån din appell. Ett upprop går ut till årsklass 1919, 150.000 unga män. Jag inbillar mig att kanske 50.000 av dem, kanske 5.000, kanske 10.000 – du håller med – kanske bara hälften av dem inte kommer att åtlyda inkallelseordern. Det är de med störst mod. Och 5% av dem, de allra djärvaste, skulle bli avrättade och de andra skulle lyda order – stämmer inte det? Och vad skulle resultatet bli? För partiet skulle resultatet bli fullständigt katastrofalt, ty det skulle visa sig att denna aktion skulle vara en del av en rent verbal demagogi, eftersom partiet – vid ett kritiskt ögonblick, när det inte ännu har förmåga att göra revolution – vände sig till ungdomen. Och när det gjorde det visade det den kapitalistiska staten vilka de djärvaste var bland dessa ungdomar, och sa, ”döda dem”. Det skulle bli resultatet. Bara det. Jag ser inga andra resultat av en sådan inställning, jag ser dem inte alls.

Vad gäller kamraten från Luxemburg, så var han ännu bistrare. Ursäkta mig, men han tycktes mig till och med lite nationalistisk. Vad gjorde det franska partiet när de franska trupperna ockuperade Luxemburg? För att hindra den franska armén från att ockupera Luxemburg skulle man vara tvungen att göra revolution. Och har de franska arbetarna bara en anledning att göra revolution? Varför skulle det vara just Luxemburg som skulle få de franska arbetarna att göra revolution? Jag förstår inte det. När franska arbetare går längs gatan och ser de arbetslösa, de prostituerade och de franska snutarna: tre skäl att göra revolution, bara där på gatan. Och när de kommer hem hittar de tusen skäl till. Jag funderar om de franska arbetarna – i det stora hela är fransmännen, och i synnerhet de franska arbetarna, inte så bra på geografi – jag undrar om de franska arbetarna vet exakt var Luxemburg ligger. Jag tvivlar på det. De får höra att på grund av att fransmännen just har invaderat detta lilla land, på grund av att de har ockuperat detta land som de vet så lite om: ”Ni måste göra revolution”. Varför? Därför att vår kamrat Reiland kommer från Luxemburg, Men det motivet är nationella snarare än revolutionärt och kommunistiskt. Jag skulle mycket väl kunna fråga vad det franska proletariet gjorde när Loriot och Monatte fängslades. Vad gjorde det franska proletariet? Varför var det så likgiltigt? Ty även det var en anledning att göra revolution.³

Exakt varför har du tagit detta exempel? På grund av att det berör dig. Du ser de unga franska soldaterna i sina röda byxor, och det stör dig lite. Och då frågar du dig: varför gör de inte revolution? Det är inte så man främjar revolutionen. Kamraten från Luxemburg sa att fransmännen är rädda för handlingar. Om det handlar om individuella handlingar så kan det förstås vara frågan om individuell rädsla, brist på mod, och en sådan brist på personligt mod är en ganska smärtsam situation. Men här handlar det inte om brist på personligt mod. Med tanke på vad en sådan handling leder till handlar det om politiskt mod. Nå, kamraten från Luxemburg försvarade Laportes förslag utan att förstå det eller analysera resultaten av det.

Tvärtom är uppgiften i Frankrike att förbereda revolutionen med hjälp av propaganda,

³ Loriot och Monatte fanns bland ett antal kommunister och syndikalister som arresterades i maj 1920, anklagade för att bryta lagar mot ”anarkistiska intriger” och sammansvärjning mot statens säkerhet. De fängslades i 10 månader.

agitation och aktioner. Men, kamrater, när påbudet om att mobilisera årsklass 1919 utfärdades, så är att förbereda revolutionen och göra revolution två helt olika saker. Jag kan förvisso säga att [partiets] verkställande kommitté inte gjorde vad det borde ha gjort när mobiliseringen ägde rum. Vi måste analysera vad den gjorde i fråga om propaganda, organisering av massorna och protester i parlamentet och på gatorna. Det går att säga att den verkställande kommittén och partiet i sin helhet kunde ha gjort en hel del mer än de faktiskt gjorde.

Jag medger att detta är möjligt eftersom jag inte är nöjd med det franska partiet i dess nuvarande tillstånd, och kamrat Loriot känner till detta mycket väl. Men när jag kritiserar och övertygar det franska partiet via kamrat Frossard, så anser jag förstås Luxemburgkamratens förslag att utesluta kamrat Frossard är helt malplacerat. Låt mig göra en kommentar inom parentes här. När Frossard och Cachin kom hit var jag lika skeptisk som andra kamrater, kanske mer, eftersom jag hade tillbringat en del tid i Paris.⁴ Jag kände till en del om den socialistiska parlamentariska miljön och kunde på nära håll se partiets hållning i början av och under kriget. Många var inte nöjda, och jag tillhörde dem. Jag var ganska pessimistisk angående dessa två kamrater.

Men jag har varit mycket nöjd med vad jag har sett av deras agerande sedan Internationalens andra kongress. Under denna period har de stått till Kommunistiska internationalens tjänst – det är ett faktum. De har – givetvis med hjälp av och stöd från mer beslutsamma kamrater – lyckats genomföra brytningen med centristerna. De hjälpte till att lansera kommunistpartiet. Det är ett faktum, ett mycket stort faktum, och nu måste vi arbeta på denna grundval. Vi måste ge partiet en mer preciserad, mer revolutionär ståndpunkt. Men att nu, när partiet blir verklighet, under perioden mellan två [franska] kongresser, säga att vi måste utesluta dessa två som hjälpte till att starta det – och det sägs av de som inte deltog i [Kominterns] andra kongress – nej, nej, inte alls. Kamrater från Luxemburg, ni rycks med av er ilska.

Vi måste besvara frågan om situationen i Frankrike är gynnsam för revolutionen. Ja eller nej?

Inpass: Nej, men den är gynnsam för aktioner.

Trotskyj: Gynnsam för aktioner, men vilken sorts aktioner? Den aktion som föreslås är att vägra att åttlyda den militära inkallelsen. Med andra ord en aktion som bara är tillåten för ett proletärt parti när arbetarklassen står på randen till en revolution. Bara under sådana förhållanden kan de värnpliktiga som inkallas vägra lyda order. Det är politiskt och historiskt bara berättigat under omständigheter där hela den klass som partiet tillhör dras in i en avgörande revolutionär rörelse.

Säg till oss att vi har nått denna avgörande punkt nu. Säg till oss att partiets verkställande kommitté har en uppenbart felaktig ståndpunkt. Varför? Därför att revolutionen knackar på dörren och det enda som återstår är att öppna den. Och så stannar dessa medlemmar på sina kontor och skriver flygblad – propagandistiska, agitatoriska, organisatoriska – och sköta finanser, istället för att öppna dörren för revolutionen. Det må vara hur det vill med det, men jag känner till en del om förhållandena i Frankrike. För närvarande destabiliseras de ekonomiska förhållandena i hela Europa och hela världen. Arbetarklassens anda är i grund och botten revolutionär. Förhållandena kan bli revolutionära mycket snabbt.

Men vad ser vi i Frankrike? Under den här perioden har Frankrike varit det mest reaktionära

⁴ Frossard och Cachin kom till Moskva 1920. När Trotskyj bodde i Frankrike (1914-1916) var Cachin en framträdande anhängare till Frankrikes krigsansträngningar, medan Frossard förde fram både pacifistiska och patriotiska åsikter.

landet, det land som har varit mest förgiftat av illusioner om krig, om seger, och förhoppningar om att en seger skulle ge påtagliga förbättringar. Frankrike är det mest förgiftade landet.

Rop: Ja.

Andra röster: Bravo!

Trotsky: Det revolutionära Frankrike har ett starkt sinnelag, dess mest avancerade krafter har starka föresatser, och även ni – ja! – är starka, eftersom ni utgör en betydande del av den franska arbetarklassen. Jag har en bra bild av det, kamrat Laporte. Jag känner till en del om det franska proletariatet, om dess anda, den beslutsamhet det uppvisar i avgörande ögonblick. Jag förstår det mycket väl. Men du kan inte förneka att Jouhaux' Allmänna arbetarfederation (CGT) ...⁵ Och med Lorient genomförde partiet splittringen för bara några månader sedan. Och nu ser jag att partiets förhållningssätt inte är beslutsamt. Vad säger det oss? Partiet har förstås en apparat som kan bli oberoende, helt oberoende – precis som i CGT. Men även om den blir oberoende så återspeglar den klassens tänkande och anda – en klar brist på den vilja som behövs för att göra revolution....⁶

Så situationen i Frankrike ser ut så här. Segern gick till chauvinisterna som var segerrika. Förhoppningarna har ännu inte dämpats, och det tack vare den ständiga skövlingen av Tyskland, som givetvis gav mycket mindre än man hade hoppats – betydligt mycket mindre. Ändå utgjorde detta krigsbyte en delbetalning av den enorma summa som borgarklassen hade hoppats få. Borgarklassens sinne styrs fortfarande av förväntningarna på dessa betalningar. Den gör eftergifter till arbetarklassen i förhoppning om att få kompensation från den tyska nationen.

Sådan är situationen i Frankrike. Det var dominerande efter kriget och nu det mest reaktionära landet. Vi såg revolutioner i Tyskland och Österrike-Ungern. Vi såg ganska revolutionära situationer i Italien, när polisen och den kapitalistiska borgerliga staten demoraliserades. Ingenting sådant ägde rum i Frankrike. Dess regering var den överlägset mest stabila, och den leddes kraftfullt av den härskande klassens vilja, och den klassen känner även nu att den är segerrik. Först nu börjar vi märka en viss nedgång, som återspeglas i de varierande resultaten för Radikalerna och Radikal-Socialisterna i fyllnadsvalet. Det visar att motståndet har tagit sig en mycket osäker väg via dessa Radikaler och Radikal-Socialister. Som jag förstår det innebär det att massornas politiska utveckling i Frankrike präglas av en våg av Radikalism och longuetism, i riktning mot ett block mellan Radikalerna och Longuet. Om helt oväntade händelser skulle äga rum – ett krig, en revolution – så mycket bättre!

Vi måste förbereda oss för en situation som inte kommer att vara perfekt. Men om händelserna går i denna riktning är det inte någon motgång för oss. I ett läge där Radikalerna och longuetisterna bildar regering, kommer vi att vara det enda partiet inom den revolutionära oppositionen. Vår situation kommer att vara tydligt avgränsad. Vi kommer att kritisera och avslöja longuetisterna, som representerar den maktavande borgarklassens mest extrema flygel. Vi kommer att dra in massorna i alltmer energiska aktioner som motsvarar deras klassbehov som de avgörs av omständigheterna. Vi kan inte förutse någonting. Det är så jag föreställer mig situationen i Frankrike. Jag anser att förhållandena där i grund och botten är revolutionära, eftersom den franska ekonomin fullständigt har förlorat sin jämvikt. Samhällets

⁵ Här har flera ord raderats från den franska utskriften.

⁶ Uteslutningstecknen finns i originaltexten.

materiella grund är ur balans. Frankrike är mycket utarmat vad gäller sina produktivkrafter, lika utarmat som ett besegrat land, ändå har det en livsstil som om det vore det mäktigaste och rikaste landet i världen.

Denna motsättning är helt uppenbar vad gäller den franska francen. Ni vet det av personliga erfarenheter. Den franska francen har tappat en del av sin köpkraft. Det faktum att denna segerrika franc bara behåller en liten del av sitt värde visar motsättningen mellan det borgerliga samhällets hela livsstil och samhällets fattiga grundvalar. Denna motsättning kommer också att göra sig gällande och uttryckas i arbetarklassens tänkande. Med andra ord är det på väg mot undergång.

Så förhållandena är utmärkta. Vi behöver fransk ärlighet för att helt och fullt utnyttja dem. Men under sådana förhållanden vore det självmord att låta oss bli indragna i ensidiga aktioner vars innehåll och metod leder till en kraftmätning. Jag känner till detta och förstår det mycket väl. Att trotsa påbudet om inkallelse av årsklass 1919 skulle ha varit en ensidig aktion som hade skapats av helt ofullständiga förhållanden som inte hade något omedelbart och nära förhållande med den franska politikens utveckling – men förhållanden som skulle ha krävt att vi tillgrip de allra mest beslutsamma metoder, den sociala revolutionens metoder. Här har vi en motsättning som skulle kunna krossa oss.

Jag säger inte att jag är nöjd med det franska socialistpartiets uppträdande.⁷ Långt därifrån, ty det man behöver under en situation som inte är perfekt är klarhet. Innan man gör revolution krävs att man har viljan att göra den. Man måste förstå vad som gör den möjlig och förbereda sig för att genomföra den.

Jag har märkt, att de kamrater som för fram kritik visserligen är fyllda av en önskan att göra revolution, men att de inte helt och fullt har förstått de villkor som möjliggör den. Men om vi till att börja med tänker på partiet, den verkställande kommittén och parlamentsgruppen, så konstaterar vi att där är viljan att göra revolution mycket otydlig. Kamrat Laporte har den stora fördelen att hans vilja i detta fall är klart definierad.

Jag säger ärligt och utan ironi, kamrat Laporte, att det är så det står till. Om du hade sagt att partiet saknade en tydlig vilja att göra revolution, att det kunde ha gjort mycket mer i vissa kritiska lägen, så hade du haft rätt. Men det gäller inte den appell du föreslog för oss.

Låt mig ge er ett exempel från *Le Temps*' sidor. Där finns en del artiklar som uttrycker en uppfattning från utanför Paris, undertecknad av initialer som inte går att identifiera, men såvitt jag kan se återspeglar de Millerands och hans ytterst reaktionära grupps åsikter. Artiklarna uttrycker en fascistisk mentalitet som påverkar landets politiska och sociala liv. Ni i Frankrike bör förbereda er för en mycket kritisk situation, ty nu är de borgerliga skikten medveten om sin klassituation. Den borgerliga tidningen säger:

Vi kommer att gå igenom svåra och mycket farliga omständigheter, och vi måste omedelbart skapa en lämplig inställning. Vi måste organisera detta och få till stånd en allmän medvetenhet om detta avgörande faktum: alla måste inse sin plikt, sin roll mycket väl, och vara redo att kämpa, och när signalen ges förinta de anarkiststyrkor som leds av Moskvas agenter.

Det är kärnan i en sådan artikel, välskrivna med väl utarbetade tankar. Jag förväntade mig

⁷ Trotskij menar det franska kommunistpartiet, det namn som socialistpartiets majoritet antog flera månader tidigare.

givetvis att nästa dag hitta tre svar på denna artikel i *L'Humanité*, som kunde tryckas om i sin helhet. "Arbetare, man håller på att organisera ett angrepp mot er. Den franska borgarklassen bildar en kamporganisation efter fascistiska linjer, utrustad med vapen, revolverar, gevär. Arbetare, vi måste bygga vår egen kamporganisation. Vi behöver en hemlig underrättelse-tjänst som kan ge oss information om fiendens beväpning, kamporganisationer, och så vidare." Det skulle vara ett första, seriöst steg. Inte en diffus och oförberedd vädjan till klassen. En liten början. Förgäves letade jag igenom *L'Humanité's* sidor. Jag hittade ingenting. Det togs ingen notis om artikeln i *Le Temps*.

Är detta tecken på en underlåtenhet att rikta all vår uppmärksamhet på de viktigaste aspekterna för att förbereda inbördeskrig? Kännedomen om revolutionen är ytlig, där har ni det. Det är väldigt farligt för en revolutionär att vara ytlig. Och det är precis lika farligt om partiets politiska tänkande är ytligt. Och det går att se varenda dag i *L'Humanité*. Jag kan inte ge fler exempel, men jag har en trave tidningar som handlar om kongressen. Jag kan ge en hel del exempel till alla som är intresserade. Redogörelserna för debatterna i parlamentet rapporterar om de olika partiernas ståndpunkter, bland vilka det finns ett som har namnet "kommunist". Det görs med viss finess, förstås. De kommunistiska talen presenteras som mer värtaliga än Longuet-folkets. Det är förstås inte alltid bokstavligen sant, men det anger tonen.

Vi ser inte den avgrund som vår press och vårt språk borde skapa mellan Kommunistpartiet och hela det borgerliga samhället. Den syns inte. Vad gäller de arbetare som stöder *L'Humanité*, så har de mycket goda skäl att göra det. Men nu borde de arbetarna komma och säga till er: "Men vad håller ni på med? Varför talar ni inte som kommunister? Vi ser saker som är väldigt svåra att uppfatta i det ni skriver, knappast tydligare än bland Longuets folk, faktiskt i grund och botten samma."

Givetvis kommer inte den revolutionära situationen att utvecklas snabbare på grund av vår aktivitet och inflytande, eller på grund av vad denna kongress säger. Men vi måste inse och förstå ett annat faktum: partiets inställning till fackföreningarna är enligt min åsikt helt felaktig. Det är den viktigaste frågan i Frankrike – förhållandet mellan partierna och fackföreningarna. Det finns fackföreningar [*syndicats*] och så finns det de franska syndikalisterna.

De franska syndikalisterna är ett parti utan att veta om det. De betraktar inte sig själva som ett parti och är förvirrade eftersom de använder samma namn som fackföreningarna. Fackföreningarna är arbetarorganisationer som omfattar alla arbetande människor, utan hänsyn till deras åsikter eller tillhörighet – arbetare som är socialister, kommunister eller oberoende – människor som har organiserats för ekonomisk kamp. Men fackföreningarna har vissa böjelser och ett visst program. Runt detta program och vissa kamrater som förespråkar det samlas ett parti som behandlar fackföreningarna som ett område där de vill ha inflytande. Då uppstår två frågor: för det första förhållandena mellan partierna och fackföreningarna; och för det andra förhållandet mellan kommunistpartiet och det syndikalistiska partiet i fackföreningarna.

Angående detta socialistiska syndikalistparti hävdade smågrupper i fackföreningarna att de av olika skäl inte ville blandas ihop med kommunistpartiet. Dessa skäl var och är fortfarande felaktiga. För att undvika sådana kontakter gömmer de sig bakom fackföreningarnas självstyre. Men vi vill inte underordna fackföreningarna under partiet. Det de egentligen säger är att de inte vill att deras parti ska förena sig med något annat parti. Jag vill försvara fackföreningarnas oberoende, men det här är en täckmantel – förvisso uppriktigt menad – men en täckmantel som på det mest vänliga sätt måste avlägsnas, eftersom det finns utomordentliga

revolutionära krafter bland de franska syndikalisterna. Och sedan är det de franska arbetare som finns i deras fackföreningar. Vi måste agera skickligt, men vi måste öppet säga vad vi gör.

Nå, enligt min uppfattning visar inte det franska kommunistpartiet mod i sitt agerande gentemot syndikalisterna. Det fortsätter Jaurès' praktik, som ledde fackföreningarna utan att tala om det. Precis som man inte talar om repet i den hängdes hus. Ni talar inte om fackföreningarnas styrkor eller svagheter, ni säger bara att de är en arbetarorganisation som ni har vänskapliga förhållanden till – och nöjer er med det.

På Jaurès' tid var partiet fullkomligt reformistiskt, opportunistiskt och nationalistiskt, medan syndikalisterna representerade en verkligt revolutionär strömning. Så den diplomatiska ledning som Jaurès' strömning använde sig av väckte berättigade farhågor. Närhelst Jaurès' strömning sa till syndikalisterna att de gjorde det ena eller andra misstaget, kunde syndikalisterna svara med en mycket längre lista med misstag som Jaurès' folk hade gjort. Vi behöver inte be om ursäkt till arbetarklassen vad gäller vårt förhållningssätt till syndikalisterna. Men jag ser aldrig någon kritik i *L'Humanité* av den syndikalistiska läran. Vad gäller syndikalisterna så hittar jag bara Amiensdeklarationen.

Det var inte deras anda eller viljestyrka som fick dem att stöda återuppbygget [av Internationalen] utan intellektuell underkastelse. Jag minns mycket väl min gamle vän Bourderon, som sa angående att återuppta de internationella relationerna: ”Undvik framförallt att sträva efter en Tredje international”. Det Bourderon ville ha var en återgång till Internationalen som den var före den 31 juli 1914.⁸ Vad gäller syndikalisterna, så säger de till oss: ”Ni talar om proletariats diktatur, ni talar om sovjeter, men vi vill återvända till Amiensdeklarationen.” Men herregud! Efter Amiensdeklarationen ägde det rum ett litet krig! Det har varit revolution i Ryssland och en halv eller tredjedels revolution i Tyskland! Ett mäktigt uppror i Italien! Tar Amiensdeklarationen hänsyn till dessa händelser? Inte det minsta. Men gjorde inte vi marxister många rättelser och förändringar i vårt program? Vi rättade till och förändrade vårt program medan syndikalisterna i Frankrike alltid insisterar på att återgå till Amiensdeklarationen. Det är som Bérangers gamla sång.⁹ Enligt min åsikt kommer socialistpartiet att ha nytta av att inleda en vänskaplig och öppen diskussion med syndikalisterna i sin press. Vår vän Monatte, som jag har den största respekt för och tillgivenhet till, har ingen bestämd ståndpunkt i dessa frågor. Han har varit tyst, och vår kamrat Loriot hjälper honom att hålla tyst om dem. Han gjorde det i fängelset. Det är sant att man ska vara taktfull i sina relationer, ty diskussioner i fängelset kan sluta illa, man kan bli alltför upphetsad där. Men när man kommer ut och återförenas, i vårt fall med partiet och i hans fall fackföreningen, så måste man inleda en diskussion. Och jag är förvissad om att när kamrater som Monatte – och det finns många fler bland syndikalisterna – går med i partiet, så kommer det att leda till en kraftfull revolutionär impuls, som kommer att vara gynnsam både för partiet och fackföreningarna. Nå, den frågan är fortfarande olöst. Den är inte bara olöst, utan dessutom har inget satts igång för att lösa den. Och här tror jag att vi ser brist på mod.

Kamrater, jag skulle kunna lägga fram många fler fakta om tillståndet för partiet, som visar att det ännu inte är vuxet uppgiften. Ändå måste jag också säga att kommunistpartiet nu har ett mer gynnsamt läge i Frankrike än kanske i något annat land i Europa. Varför det? Händelserna i Frankrike utvecklas mycket långsammare, men på ett sätt som är mycket mer lärorikt

⁸ Det är det datum då SP-ledaren Jean Jaurès mördades av en chauvinist, just innan Första världskriget.

⁹ Pierre-Jean de Béranger var en hyllad fransk låtskrivare i början av 1800-talet.

för arbetarklassen. De stora illusionerna om kriget och om seger och om longuetisternas utveckling är som förberedande lektioner – en första, en andra och en tredje – som de gradvis går igenom. Kommunistpartiet som har bildats är starkt för franska förhållanden, där partier vanligtvis inte är så särskilt stora. Inte vanligtvis. Men de har ett mycket brett politisk inflytande. Och i Frankrike betyder 120.000 partimedlemmar förvisso en hel del.

Vi ser en ökande våg av radikal, longuetistisk opposition. Men imorgon kommer det att göra oss till det enda oppositionspartiet. Det var en liknande revolutionär period i Italien där idéerna var mycket mindre klara och man förstod Kommunistiska internationalen mycket sämre. Under den revolutionära perioden i Tyskland existerade knappt kommunistpartiet. Det fanns stora socialdemokratiska och oberoende partier. Det tyska kommunistpartiet bildades och utvecklades efter stora strider och stora beslut från den tyska arbetarklassen. Viljan till revolution är redan stark där, men det finns också en viss skepsis och trötthet bland en del krafter inom den tyska arbetarklassen. Det tyska kommunistpartiet står inför en del hinder.

I Frankrike har vi inte sett någon revolutionär kamp, men det finns ett ökande missnöje. De rådande förhållandena blir allt tydligare definierade. Vi har ett kommunistparti i Frankrike som bildades strax innan de första stora revolutionära händelserna där, ett parti som baserar sig på alla de erfarenheter som Kommunistiska internationalen har gjort under de tre första åren efter kriget. Det är en mycket gynnsam situation för det franska kommunistpartiet, och det är förstås därför jag är förvissad om att kamrat Reiland inte kommer att ställa sitt förslag om att utesluta kamrat Frossard mot den motion vi har framför oss. Om någon vill lägga fram en motion längs dessa linjer, är det givetvis min förtröstan att den kommer att röstas ner.

Men vi behöver säga följande till kommunistpartiet i Frankrike, på ett vänligt men bestämt sätt. Vi begär inte att det ska genomföra revolutionära aktioner utan att bedöma om situationen är gynnsam eller inte. Förhållandena måste naturligtvis analyseras. Det vi istället begär av er är att ni bryter med er tidigare inställning, era tidigare relationer, era tidigare band till det kapitalistiska samhället och dess parlament – med de här parlamentariska artigheterna som bara avslöjar brist på revolutionär beslutsamhet och klarhet. Vi begär att ni inte bara gör denna brytning formellt, utan också i ert tänkande, era känslor, er övergripande attityd, och att brytningen blir kategorisk, total och absolut.

Det vi begär av er är att era revolutionära föresatser uttrycks i er press, i ert parlamentariska arbete, i fackföreningarna – var som helst och överallt, och att det slutligen får sitt högsta uttryck på Paris' barrikader. Det är vad vi begär av er, utan att ställa exakta villkor eller säga att allt måste göras imorgon.

Vi säger inte att ni måste göra den franska revolutionen imorgon, men vi säger verkligen att imorgon måste det franska partiet ha den fasta föresatsen att genomföra den.

Lästips

Vänsteristiska/ultravänsteristiska strömningar var ett stort problem under Kominterns första år. De ledde till sekterism och onödiga splittringar och till fatala nederlag, bl a i Italien och Tyskland: I Italien segrade fascismen (Mussolini kom till makten 1922); medan de tyska kommunisterna gjorde ett sekteristiskt upprorsförsök, den s k Marsaktionen, som blev ett stort bakslag.

Vänsterism florerade i de flesta kommunistpartierna vid den tiden. Lenins bok [”Vänsterismen” – kommunismens barnsjukdom](#) (1920) eller ”Radikalismen” som den också brukar kallas, skrevs just för att försöka komma till rätta med detta problem.

Enhetsfrontspolitiken, som formulerades i slutet av 1921, var ett annat sätt att bli av med sekteristiska och ultravänsteristiska tendenser och i stället styra in på en väg som skulle kunna utveckla klasskampen och via denna radikaliserade massorna.

Historiska arbeten

E H Carr: [Kommunistiska internationalen 1920-22](#) (utdrag ur boken *Ryska revolutionen 1917-1923*, del 3).

John Riddell: [Enhetsfrontspolitikens ursprung](#)

Pierre Broué: [Den tyska revolutionen – Märzaktion](#) (detta är den grundligaste redogörelsen för Marsaktionen)

Dokument

[Den proletära enhetsfronten](#) (Komintern 1921-22) och [Komintern debatterar enhetsfronten](#) (1922)

Lenin:

[Tal till EKKI om vänsterismen](#) (17 juni)

[Kommunistiska Internationals tredje kongress](#) (se särskilt brevet till Zinovjev, "Anmärkningar ...", och talet till försvar för Kominterns taktik)

[Till deltagarna i den sittande kommissionen om taktiken vid Kominterns tredje kongress](#) (med bl a självkritik)

[Brev till de tyska kommunisterna](#)

Clara Zetkins [Minnen av Lenin](#) innehåller en hel del kommentarer till Marsaktionen (avsnittet *Den "tyska frågan"*)

Paul Levi:

[Vår väg – Mot kuppmentaliteten](#)

[Vad är brottet: Marsaktionen eller att kritisera den?](#)

Leo Trotskij:

[Tal om kamrat Radeks rapport om "Kominterns taktik" vid den tredje kongressen](#) (2 juli)

[Den revolutionära krigskonstens skola](#) (avsnittet "Marshändelserna i Tyskland", juli)

[Den revolutionära marsrörelsen i Tyskland \(personliga noter\)](#)